

11. april 2022

UPA2022/48

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Isumaginninnermi ikiorsiissutit tunniunneqartartut atuuttut pillugit kaajallaasitaq nr. 294 ulloq 1. Januaari 2022 aallarnerfigalugu atuutilersumi §11 allanngorteqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, ulloq 1. Januaari 2023 atuutilersumik naliginnaasumik ilaqutariinnut paarsisartunut paaqqinninersiutit marloriaatinngortittussanngorlugit.

(Siumup Inatsisartunut ilaasortaaitai)

Tunngavilersuut:

*"... isumassorneqarnikkut toqqissisimanartumik avatangiiseqarneq inersimasunullu qanilaartumik aalajaatsumillu atassuteqarnermik pilersitsinissamut periarfissaqarneq, meeqqat ineriartornissaasa periarfissaannut pingaaruteqartoq siusinnerusukkut ilisimatusarnerup takutippaa (Bowlby, 1958; Honneth, 1996). Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmi inissinneqarnermiit ilaqutariinni paarsisartuni aalajaatsumik inissinneqarnermi pitsaanerusumik tamanna anguneqarsinnaavoq."*¹

Oqaatsit issuaavigaakka nunatsinni angajoqqaarsiaqartitsisarneq pillugu qulaajaanermi oqaatigineqartut. Uangattaaq upperaara ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmiitinneqarnermiit ilaqutariinni toqqissisimasumik perorsaaneq meeqqaamut peroriartornikkut iluaqutaanerpaajusoq. Taamaattumillu siunnersuut manna qaqqippara. Isumaqarama angajoqqaarsianngorusuttarneq ilaatigut akissaatitigut atugassarititaasunik tunngavilimmik tunuarsimaarfigineqartartoq, pissutaasullu ilaat annikillisinniarlugu angajoqqaarsiat paaqqinninersiat marloriaatinngortinniarlugit matumuuna siunnersuuteqarpunga.

Toqqissisimanartumik peroriartorneq, nammineerluni ilaqutsiulernissamut aqutissiuisuussaaq, tamannalu inatsisartutut tamatta soqutigilluinnarippat naatsorsuutigaara. Taamaattumik allatut ajornartumik meeqqat angajoqqaaminniit avisaartinneqartillugit, ilaqutariinni inissinneqartarnissaat suliassaraarput pingaarutilik. Toqqissisimasumimmi inuuneqarneq ilaannut ilinniagassaavoq sungiunniagassaq.

VIVE-p Kalaallit Nunaanni ilaqutariinnut paarsisartunut suliassaarfik pillugu qulaajaanerata takutippaa, ilaqutariit paarsisartut 80%-iisa paaqqinninersiutit appasippallaartutut nalileraat. Aammalu sullissisut aqutsisullu suliassaarfimmi uani arlalissuit ilaqutariinnut paarsisartunut paaqqinninersiutit, suliaannut sanilliullugu pitsaasuunngitsut nalilerpaat.²

¹ VIVE, Kalaallit Nunaanni ilaqutariinnut paarsisartunut suliassaarfik pillugu qulaajaaneq, 2021: qup. 8

² VIVE, Kalaallit Nunaanni ilaqutariinnut paarsisartunut suliassaarfik pillugu qulaajaaneq, 2021: qup. 109

Qulaajaanermittaaq tassani kommunimi aqutsisut ilaatta erseqqissarpaa kommunimi ilaqutariinnut siunnersortit suliassarigaat, paarsinersiutaasartut qaffanneqarsinnaaneriniq periarfissanik qaammarsaassallutik. Taamaattorli ilaqutariinnut siunnersortit ulapputeqarpallaarnerujussuutik pissutigalugu ilaqutariinnut paarsisartunut periarfissanik paasissutissiissallutik puiortoortarsimavaat, ilaqutariillu paarsisartut paaqqinninersiutimi qaffalaarnissaanut nammineerlutik paasissutissanik ujartuisariaqartarlutik, inatsimillu paasisimannilluarnissamik tamanna piumasaqaateqarpoq.³ Paaqqinninersiutit tamakkiisumik qaffaavigineqartariaqassappata, paarsisartut ataasiakkaat paarsisarnersiutimik qaffalaarnissaanik nukimmik atuiffiginissaat annikilleriartussaassaaq. Uanilu qimerloortariaasoq tassaavoq tassaavoq imaassinnaasoq §21 imm. 3 naliginnaasumik ilaqutariinnut paarsisartunut paaqqinninersiutit marloriaatinngortinnerisigut allanngortittariaqassasoq. Tamannali naliliineq naalakkersuisunut naliligassanngortikkusuppara.

KORA-p ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik qulaajaaneranittaaq takuneqarsinnaavoq kommunit ataasiakkaat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut aningaasartuutaat ilaqutariinnut paarsisartunut aningaasartuutit annertunerungaatsiartut.⁴ Naliginnaasumik ilaqutariinnut paarsisartunut paarsisarnersiutit qaffannerisa kingunerippasuk ilaqutariit paarsisartut amerleriaateqartut, taamaalillunilu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik pisariaqartitsineq annikillisillugu, kommunini aningaasartuutit appariaateqarnerannik tamanna kinguneqassaaq.

Neriutigaara ataatsimoorluta angajoqqaarsiaasartut atugarisaat aaqqiiniarlugit maani oqallisissasugut. Naalakkersuisummi §37 tunngavigalugu apeqquteqarfiginerinni akissuteqaataasa ilagaat, angajoqqaarsiaasartut amerlippata, kommunit aningaasartuutaat annikilleriaateqarsinnaasut. Taamatuttaaq isumaqarpunga meeqqat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmut inissinneqaratik ilaqutariinniittalernissaannik aqutissiuinerussasoq pitsaasoq.

Oqallilluarisi!

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat:

Nutaamik nalunaarusiornermut aammalu nutaamik Isumaginninnermi ikiorsiissutit tunniunneqartartut atuuttut pillugit kaajallaasitaliornermut annerpaamik AC-tut atorfiluip ukiup affaani sulineratut naleqassanganneqarpoq (250.000 kr.). Taassumalu saniatigut aningaasaqarnermut naalakkersuisoqarfiup nalunaarutigaa naliginnaasumik ilaqutariinnut paarsisartunut paaqqinninersiutit marloriaatinngortinneqassappata, tamanna 17,7 mio. koruuninik ukiumut angajoqqaarsiat amerlassusaat nikingippat aningaasartuuteqarnerulerfiussasoq. Paaqqinninersiutit qaffanneratigut ilaqutariit paarsisartut amerlippata, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik pisariaqartitsineq apparlugu, aningaasartuutit annikilleriassapput, tassami ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut aningaasartuutit naliginnaasumik ilaqutariinnut paarsisartunut aningaasartuutit sanilliullugu quleriaammik annertunerussaasarmata.⁵

Namminersorluni inuussutissarsiuteqarnermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat:

³ VIVE, Kalaallit Nunaanni ilaqutariinnut paarsisartunut suliassaarfik pillugu qulaajaaneq, 2021: qup. 106

⁴ KORA, Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata Kalaallit Nunaanni ilanngutsinneqarnissaa Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutissanik Norgemut sanilliussilluni misissueqqissaarneq, qall. 48

⁵ § 37, 016-2022

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat:

Soqanngilaq

